

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD

Bakalářská práce

Komunální politický proces ve Vlašimi

Autor: Jana Syslová
Vedoucí práce: PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

© 2009 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Komunální politický proces ve Vlašimi" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 4. 2009

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D. za odborné rady a vedení při vypracovávání této bakalářské práce.

Komunální politický proces ve Vlašimi

Souhrn

Tato bakalářská práce pojednává o politickém životě v obci Vlašim, se zaměřením na komunální volby z posledních dvou volebních období. Hlavním cílem bylo zhodnocení politických procesů v těchto volbách., chování voličů, předvolební kampaň a vliv na výsledek voleb.

Vlastní práci předchází teoretická část, ve které jsou shrnuta obecná ustanovení, popis orgánů obce, charakteristika komunálního volebního systému rozčleněná do jednotlivých komponent a popis jednotlivých koalic.

Pro přiblížení samotné Vlašimi je v další části uvedena demografická a socioekonomická charakteristika, kde jsou shrnuty základní statistické ukazatele, jako například poloha, technická vybavenost, zaměstnanost a historie.

Další část je věnována jednotlivým volebním stranám a ahrnutí jejich volebního programu. Kromě stručného popisu historie vzniku a úspěchu stran v komunálních volbách od roku 1990 je zde uvedena i charakteristika členů, aktivity mimo předvolební období a vyhlídky do budoucna. Na závěr jsou shrnuty výsledky voleb z let 2002 a 2006, popsáno utvoření koalice a její dosavadní činnost.

Klíčová slova:

obec, samospráva, politická strana, komunální volby, volič, předvolební kampaň, koalice

The Municipal Political Process in Vlašim

Summary

This bachelor thesis deals with the local political life in the community Vlasim. In particular, it focuses on local elections in the last two election periods. The main aim was to evaluate the political processes in these elections, continuing to focus on the behavior of voters, the election campaign and their influence on the outcome of elections.

The work is preceded by theoretical part, in which are summarized the general assignments, a description of the authorities of the community, characteristics of municipal electoral system, broken down into individual components and a description of the various coalitions.

For approach the town itself are in the next section set out the demographic and socio-economic characteristics of Vlašim, which summarizes the basic statistical characteristics, location, technical skills, employment and history.

Next part is devoted to each electoral parties and their electoral program. Apart from a succinct description of the history of the emergence and success of parties in local elections since 1990, are here the characteristics of members, activities outside the election period and future prospects. Finally are summarized the results of the elections in 2002 and 2006, described the establishment of a coalition and its current activities.

Keywords:

municipality, self-government, political party, municipal elections, voter, election campaign, coalition

Obsah:

1	Úvod.....	5
2	Cíl a metodika	6
3	Obecná ustanovení	7
3.1	Obec	7
3.2	Občané obce	8
3.3	Území obce.....	8
3.4	Působnost obce.....	8
4	Orgány obce	9
4.1	Zastupitelstvo obce.....	9
4.2	Rada obce	10
4.3	Starosta.....	11
4.4	Obecní úřad	12
4.5	Výbory a komise	12
5	Volební systémy.....	13
6	Komunální volební systémy.....	13
6.1	Specifika komunálních voleb.....	13
6.2	Komponenty komunálních voleb	14
6.2.1	Volební obvody.....	14
6.2.2	Forma kandidatury	15
6.2.3	Struktura hlasu	16
6.2.4	Volební klauzule	16
6.2.5	Volební formule	16
6.2.6	Vyhlášení voleb.....	17
7	Koalice	18
8	Analýza demografických a sociálně ekonomických charakteristik obce.....	19
8.1	Vymezení území.....	19
8.2	Demografická struktura.....	19
8.2.1	Počet obyvatel	19
8.2.2	Věková struktura	20
8.2.3	Vzdělanostní struktura	20
8.2.4	Národnostní struktura.....	21
8.2.5	Náboženství.....	22
8.3	Sociální a ekonomická charakteristika obce	23
8.3.1	Zaměstnanost.....	23
8.3.2	Doprava	24
8.3.3	Školství.....	25
8.3.4	Zdravotnictví	26
8.3.5	Sociální péče	26
8.3.6	Rekreace	27
8.3.7	Životní prostředí.....	27
8.3.8	Kultura a historická charakteristika	28
9	Aktéři politického života ve městě Vlašim	29
9.1	Volební strany ve městě Vlašim	29
9.1.1	VPM.....	29
9.1.2	ČSSD.....	30

9.1.3	ODS.....	31
9.1.4	KDU-ČSL	31
9.1.5	KSČM	32
9.1.6	SNK-ED	32
9.1.7	ČSNS.....	33
9.1.8	Nestraníci	33
9.2	Volební programy	34
10	Analýza komunálních voleb pro léta 2002 a 2006.....	36
10.1	Volby do zastupitelstva obce v roce 2002.....	36
10.1.1	Koalice v roce 2002	36
10.1.2	Úspěchy městského úřadu v období 2002 – 2006.....	37
10.1.3	Situace před volbami v roce 2006.....	38
10.2	Volby do zastupitelstva obce v roce 2006.....	39
10.2.1	Povolební koalice v roce 2006	40
10.2.2	Dosavadní výsledky ve volebním období 2006 – 2010	41
10.3	Vize do budoucna.....	42
11	Závěr	44
12	Seznam literatury	45
13	Přílohy	47
	Příloha č. 1	47
	Příloha č. 2	48
	Příloha č. 3	48
	Příloha č. 4	49
	Příloha č. 5	49

1 Úvod

I když vznik místní samosprávy na území dnešní České republiky je datován už po roce 1848, obecně není komunální politika příliš probádanou oblastí. Politologové jí doposud nevěnovali takovou pozornost, kterou by si zasloužila.

Rozhodujícím kritériem při posuzování komunálních voleb je velikost obce. Česká republika má téměř 80% obcí s méně než 1000 obyvatel, ale žije zde pouhých 17% všech obyvatel České republiky.

Komunální politika je dána řadou specifik. Působí na malém územním celku, s čímž souvisí i větší možností přímé komunikace mezi politikem a občanem. Zejména v malých obcích tento fakt u voličů často rozhoduje o výběru kandidáta ve volbách do místních zastupitelstev.

Zajímavá je také spolupráce v předvolebním nebo povolebním období. Ve středně velkých obcích, kde v politickém spektru vystupují kromě nezávislých kandidátů také strany působící i na parlamentní úrovni, občas dochází k uzavírání koaličních smluv, které by ve „velké“ politice byly nemyslitelné.

Do této problematiky také spadá častý nezájem veřejnosti o místní politické dění. Někdy se také voliči nechávají ovlivnit situací na státní politické scéně.

Pro svou studii komunálních voleb jsem si vybrala město Vlašim, které se nachází v jihovýchodní části okresu Benešov a čítá necelých 13 000 obyvatel. I když toto město není nikterak velké, je zde poměrně vysoká kulturní, společenská a politická angažovanost. Město také v posledních několika letech využívá zdrojů z fondů Evropské unie, prostřednictvím nichž se zastupitelé snaží o zlepšení života obyvatel a zpřístupnění tohoto kraje.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První část nazvaná Analýza demografických a sociálně ekonomických charakteristik obce poskytuje informace o vymezení území, demografické, ekonomické, sociální a historické charakteristice obce. Druhá část popisuje politickou situaci obce a politickou participaci.

2 Cíl a metodika

Cílem mé bakalářské práce bude zhodnocení místních politických procesů v obci Vlašim, konkrétně ve volbách do obecního zastupitelstva v letech 2002 a 2006, s dalším zaměřením se na chování voličů, předvolební kampaň a jejich vliv na výsledek voleb. Dále bude následovat zhodnocení práce vítězné koalice ve volebním období 2006-2010 a nastínění předpokládaného vývoje do budoucna.

V první části své bakalářské práce se zaměřím na teoretickou část komunální politiky. Nejprve popíši obecná ustanovení. Dále charakterizuji jednotlivé orgány obce, které se utvářejí na základě výsledků voleb, kdy ze složení zvoleného zastupitelstva často vyplývá, jak bude vypadat povolební koalice. Na závěr této části rozeberu typy koalic a princip komunálních volebních systémů. Ten je důležitý pro následné zkoumání výsledků voleb, protože volební systém může často zkreslovat. Při vypracovávání teoretické části budu vycházet z odborné literatury, internetových stránek a příslušné legislativy.

Pro lepší přiblížení samotného města Vlašim naváži demografickou a socioekonomickou charakteristikou, neboť složení obyvatelstva má vliv na strukturu místních politických uskupení a volební chování. Zde využiji řady publikací místních historiků, čtrnáctideník později měsíčník Zpravodaj vydávaný Městským úřadem Vlašim a různé další brožury a letáky místních organizací. Pro získání informací o demografické a socioekonomické charakteristice města osobně navštívím některé místní úřady a významnější zaměstnavatele a Okresní archiv v Benešově.

Ve třetí části analyzuji komunální politické procesy. Nejprve se zaměřím na místní politické spektrum, jeho vývoj a úspěšnost jednotlivých stran v delším časovém úseku. Poté porovnáím jednotlivé volební programy, abych zjistila jestli jsou spíše ideologické či se zaměřují na konkrétní problémy. Dále srovnám výsledky voleb v letech 2002 a 2006, včetně kampaně, která volbám předcházela a následné sestavení koalice. Vlastní práce se bude opírat o výsledky komunálních voleb uveřejněných na webových stránkách Českého statistického úřadu, o stránky Městského úřadu Vlašim, volební programy a rozhovory se starostou a leadry jednotlivých stran.

3 Obecná ustanovení

3.1 Obec

Obec je základní samosprávným společenstvím občanů. Tvoří ji územní celek vymezený hranicemi obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci s vlastním majetkem, hospodaří podle schváleného rozpočtu, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Je upravena zákonem 128/2000 Sb. o obecním řízení a zákonem 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze.¹

Obce můžeme rozdělit do několika typů. „Podle počtu obyvatel a rozsahu své působnosti se člení na obce venkovského (vesnického) typu a obce městského typu, které můžeme dále rozčlenit na města bez dalšího vymezení, města se zvláštním postavením tzn. statutární města a hlavní město Prahu.“² Ze správního hlediska se obce dále člení na obce s pověřeným obecním úřadem, někdy také označované jako obce II. stupně a obce s rozšířenou působností, nebo-li obce III. stupně.

Městem se může stát obec, která má alespoň 3 000 obyvatel a pokud tak stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, nebo rozdělí-li se město, zůstane městem ta část, které připadne název případně část názvu dosavadního města, a která má alespoň 3 000 obyvatel. Historicky udělený titul města ale může být uznán i u obcí s nižším počtem obyvatel. Zvláštním typem je městys. Tento titul byl obnoven od roku 2006 a v minulosti jej získávali obce s právem pořádat týdenní a dobytčí trhy. Města, u kterých tak stanoví zákon, se stávají statutárními městy. Ty mohou prostřednictvím vyhlášek zřídit městské části nebo obvody a přenést na ně část svých kompetencí. V České republice se nachází 19 statutárních měst. Hlavní město je status přiznaný zvláštním zákonem. I když je obcí, nevztahuje se na ni zákon o obcích. Má postavení kraje.

¹ Zákon č. 128/2000 Sb.

² OUTLÝ, J.: Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 19.

3.2 Občané obce

Zákon stanovuje, že za občana obce je považována fyzická osoba se státním občanstvím České republiky, která je v obci hlášena k trvalému pobytu. Po dovršení věku 18 let má občan právo volit a být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Občan se může dále účastnit zasedání zastupitelstva obce.

3.3 Území obce

„Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Obec má jedno nebo více katastrálních území.“³

Způsobů vzniku nové obce je více, například sloučením nebo připojením na základě dohody. O sloučení nebo připojení obce rozhodují buď zastupitelstva dotčených obcí, nebo občané v referendu, pokud je k němu podán návrh do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí. Podobně se postupuje i u městských obvodů a městských částí ve statutárním městě.

Obec může také vzniknout oddělením její části. Nově vzniklé obce musí mít samostatné katastrální území a alespoň 1 000 občanů.

„Změny hranic obcí, při nichž nedochází ke sloučení, rozdělení nebo připojení obcí, se uskutečňuje na základě dohody zúčastněných obcí po projednání s příslušným katastrálním úřadem.“⁴

3.4 Působnost obce

Působnost obce se dělí na působnost samostatnou a přenesenou.

Do samostatné působnosti obce spadají záležitosti, které jsou v zájmu obce, jejích občanů a dále záležitosti, které do samostatné působnosti svěří zákon. Obec zde jedná svým vlastním jménem a na vlastní účet. Stát může do samostatné působnosti

³ Zákon č. 128/2000 Sb. § 18, odst. 1 a 2

⁴ zákon č. 128/2000 Sb. § 26, odst. 1

obce zasahovat jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem, který zákon stanoví. Obec může v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky, které právně regulují místní záležitosti v působnosti dané samosprávy.

Přenesená působnost obce je okruh záležitostí, které vykonávají orgány obce a tzv. zvláštní orgány jménem státu. Za výkon této působnosti odpovídá stát, který ji orgánům obce svěřil. Tuto pravomoc nemohou vykonávat orgány obce, jejichž členové byli do svých funkcí zvoleni. Existují však výjimky. V přenesené působnosti může obec vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce.

Obecně závazná vyhláška nebo nařízení obce se musí vyvěsit na dobu 15 dnů na úřední desku obecního úřadu. Vyhlášení je nutnou podmínkou pro jejich platnost. Právní předpis je dále možné uveřejnit způsobem obvyklým v daném místě. Účinnost nabývá právní předpis patnáctým dnem po vyhlášení pokud není stanoveno pozdější datum. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.⁵

4 Orgány obce

4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce se skládá z členů zastupitelstva obce a jeho počet je v každém volebním období stanoven v souladu se zákonem. Volby probíhají podle zásad poměrového zastoupení.

Při stanovení počtu zastupitelů se přihlíží k počtu obyvatel v dané obci nebo územního obvodu. Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením.

„Mezi práva zastupitelů patří zejména iniciativa, právo interpretace a právo na informace související s výkonem jeho funkce. Na těchto právech nesmí být zastupitel při výkonu své funkce zkrácen.“⁶

⁵ ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 31

⁶ BALÍK, S.: Komunální volby v České republice v roce 2002, Mezinárodní politologický ústav MU, Brno 2003, s. 26

Člen zastupitelstva má povinnost aktivně se zúčastňovat zasedání orgánů, jejichž je členem, plnit úkoly, které mu jsou uloženy, hájit zájmy občanů, vyvarovat se střetu zájmů a vystupovat a jednat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech, které spadají do samostatné působnosti obce například schvalování důležitých programů, dokumentů, rozpočtů a závěrečného účtu obce, vyhlášení místního referenda, o spolupráci s jinými obcemi, o zřízení a zrušení příspěvkových organizací, organizačních složek státu, obecní policie a další.

Zasedání zastupitelstva je veřejné. Koná se podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Zastupitelstvo je usnášeníschopné za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů.

Tab č. 1: Počty zastupitelů v závislosti na velikosti obce (zákon č. 128/ 2000 Sb. § 68, odst. 1; zákon č. 131/2000 S., §48, odst. 1)

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
- 500	5 - 15
500 - 3 000	7 - 15
3 000 - 10 000	11 - 25
10 000 - 50 000	15 - 35
50 000 - 150 000	25 - 45
150 000 -	35 - 55
hlavní město Praha	55 - 70

4.2 Rada obce

Radu obce zákon definuje jako výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti. Ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu obce. V obci, kde se rada nevolí, vykonává její funkci starosta, nestanoví-li tento zákon jinak.

Radu obce tvoří starosta, nejméně jeden místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a pohybuje se mezi

5 a 11 členy, nesmí ovšem přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelů obce. Rada obce se nevolí tam, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.

Mezi pravomoci rady patří zabezpečovat plnění usnesení zastupitelstva a hospodaření obce, vydávat nařízení obce a další.

Rada obce se schází podle potřeby a její schůze jsou neveřejné. Může však k jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva nebo jinou osobu.

Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. K platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

4.3 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Do funkce jej volí ze svých řad, stejně jako místostarostu nebo místostarosty, zastupitelstvo a jemu se také odpovídá. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky.

Se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. V obcích, kde tajemník nepůsobí, zabezpečuje starosta výkon přenesené působnosti.

Starosta plní funkci zaměstnavatele, odpovídá za včasné přezkoumání hospodaření obce, může požádat Policii České republiky o spolupráci při zabezpečení veřejného pořádku, odpovídá za to, aby byla veřejnost informována o činnostech obce a plní další úkoly, které mu stanoví zákon.

Dalšími úkoly starosty jsou svolávání a řízení zasedání zastupitelstva a rady obce a podepisování zápisů z těchto zasedání, usnesení a obecních předpisů. Mezi pravomoci starosty patří například možnost pozastavit výkon usnesení rady obce, pokud se domnívá, že je nesprávné.

Starostu zastupuje místostarosta v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci.

4.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce. V čele úřadu stojí starosta. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti odbory a oddělení.

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce. Dále vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obci.

V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka, který je zaměstnancem obce. Tajemník obecního úřadu je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Zúčastňuje se zasedání zastupitelstva a schůzí rady obce s poradním hlasem spojeným s právem předkládat na zasedání návrhy.

4.5 Výbory a komise

Zastupitelstvo a rada má možnost zřídit si vlastní iniciativní nebo kontrolní orgány. Povinné jsou kontrolní a finanční výbory, které obec zřizuje vždy a dále výbor pro národnostní menšiny, pokud v obci, popřípadě obvodu obce, žije nejméně 10% občanů hlásících se k jiné než české národnosti.

Předsedou výboru je člen zastupitelstva, tato povinnost ovšem neplatí u osadního výboru. Výbor plní úkoly, kterými ho zastupitelstvo pověří a je mu ze své činnosti odpovědný. Počet členů je vždy lichý. Schůze jsou svolávány dle potřeby a k usnesení je třeba nadpoloviční většiny všech členů.

Komisi zřizuje rada jako své iniciativní a poradní orgány. Usnází se nadpoloviční většinou všech hlasů a je odpovědná radě. Může jí být také svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Potom se předsedou komise stává osoba, která prokáže zvláštní odbornou způsobilost v oblasti svěřené působnosti, pokud zákon nestanoví jinak.

5 Volební systémy

Volební systém můžeme rozlišovat ve dvou rovinách. „V té obecnější ho lze chápat jako celkový volební proces skládající se z jednotlivých fází. Ty se týkají jednak voličů, dále zahrnuje činnosti orgánů voleb a stanovení výsledků voleb. Volební systém ale může znamenat také volební proceduru, která určuje pravidla pro transformaci hlasů na mandáty pro jednotlivé kandidáty. V tomto kontextu můžeme volební systém rozdělit na tři základní typy, a to většinový volební systém, proporční volební systém a smíšený volební systém.“⁷

Dále jej dělíme na volební systém závislé a nezávislé kombinace.

6 Komunální volební systémy

Komunální volby jsou upraveny zákonem č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Zahrnuje podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb a rozsah soudního přezkumu pro volby do zastupitelstev obcí.

Zastupitelé jsou voleni na 4 roky. Volby se konají ve lhůtě počínající třicátým dnem před uplynutím jejich funkčního období.

6.1 Specifika komunálních voleb

Specifika komunálních voleb

Konstruování komunálního volebního systému není jednoduchá záležitost. Volební pravidla totiž musí být vhodná pro využití jak v malých, tak i středně velkých obcích a velkých městech. V České republice se nachází především obce menší velikostní kategorie, nejvíce obyvatel však žije ve větších městech. Volební pravidla je tudíž nutné zformulovat tak, aby vyhovovaly dvěma odlišným skupinám zastupitelstev volených v komunálních volbách. Volební zákon prošel v minulosti řadou novelizací.

⁷ ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 89

V menších obcích kandidují zejména nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení. Stranická příslušnost zde není tak obvyklá. Lidé k sobě mají blíže a často se zde objevuje tzv. sousedský efekt, kdy voliči hlasují především podle svých osobních sympatií ke kandidátům. Provázanější sociální vztahy se ale projevují i mezi aktéry místní politiky. Narozdíl od politiky na národní úrovni zde občas dochází i k mezistranické mobilitě.

Ve velkých městech je politické spektrum naopak mnohem pestřejší a nezávislí kandidáti hrají spíše okrajovou roli. Volební chování voličů se více podobá volbám do dolní komory parlamentu. Zde je nutné nastavit volební pravidla tak, aby se zabránilo nadměrnému rozštěpení politických sil u legislativního orgánu dané obce, zejména z důvodu větší akceschopnosti.⁸

„Další zvláštností komunálních voleb je fakt, že ačkoliv komunální volební systém aplikuje základní principy demokratických voleb, nemusí vždy naplnit všechna kritéria. Například zásady soutěživosti a rovnosti hlasů. Ty jsou zejména na nejnížší komunální úrovni těžko splnitelné. V malých obcích totiž často kandiduje jen jediná volební strana. Nedá se ale hovořit o narušení demokratických principů, protože vytvořené podmínky naplnění všech daných kritérií umožňují.“⁹

6.2 Komponenty komunálních voleb

6.2.1 Volební obvody

Volební obvody jsou v politologii chápány za jeden z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících převod hlasů na mandáty. Jelikož zákon o volbách do zastupitelstev obcí z roku 2001 neobsahuje ustanovení o proporcionalitě volené části zastupitelstva v daném volebním obvodu k příslušnému počtu voličů, může tato svoboda ve formování libovolně velkých obvodů způsobit nerovnost váhy hlasu voličů z různých volebních obvodů. Na druhou stranu ale nyní o velikosti rozhoduje zastupitelstvo na rozdíl od

⁸ ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 121

⁹ ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 121

doby do roku 2001, kdy tato pravomoc připadala radě obce, městského obvodu nebo městské části.¹⁰

Obec primárně tvoří jeden vícemandátový volební obvod. Volební zákon povoluje vytvořit volební obvody v obcích s nejméně deseti volenými zastupiteli, tedy v obcích s více než 500 obyvateli. Výjimkou je hlavní město a územně členěná statutární města, ve kterých mohou být městské části nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu.¹¹

6.2.2 Forma kandidatury

V komunálním volebním systému se využívá otevřené kandidátní listiny. Volič má možnost hlasovat pro konkrétní kandidátní listinu, čímž dává hlas všem jejím kandidátům, jednotlivé kandidáty v počtu, kolik je volených zastupitelů nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin, kdy volič může označit stranu a zároveň kandidáty z ostatních stran. Z označené strany volí podle pořadí na hlasovacím lístku pouze tolik kandidátů, kolik zbývá do počtu členů zastupitelstva

Do obecního zastupitelstva kandidují tzv. volební strany. Volební strana může být nejen politická strana, politické hnutí a jejich koalice, ale i nezávislí kandidáti a jejich sdružení, sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.

Protože kandidátní listina nezávislých kandidátů a jejich sdružení nepodléhá registraci dle zákona, je třeba připojit petici s podpisy občanů daného volebního obvodu. Procento podpisů je stanoveno jednotnou sazbou 7%.

Členem zastupitelstva se může stát osoba, která dosáhla věku 18 let, a která je v dané obci přihlášena k trvalému pobytu včetně příslušníků jiných států.

¹⁰ ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 93

¹¹ Zákon č. 491/2001 Sb. § 27, odst.

6.2.3 Struktura hlasu

V komunálních volbách má volič k dispozici tzv. kombinovaný hlas. Volič tak může kombinovat hlasování pro kandidáty z různých stranických soupisek. Počet hlasů odpovídá počtu voleného zastupitelstva v daném volebním obvodu. Někdy se tento preferenční způsob hlasování označuje jako panašování. Cílem je jednak posílení vazby mezi voliči a zastupiteli a jednak oslabení role volebních stran při určování pořadí jejich kandidátů při přidělování mandátů.

6.2.4 Volební klauzule

Volební klauzule je ustanovení, podle kterého musí subjekt účastnící se voleb dosáhnout určitého podílu hlasů, aby mohl postoupit do skrutinia. Tato hranice byla stanovena až v zákoně č. 491/2001 Sb. ve výši minimálně 5% z celkového počtu hlasů upravených pro konkrétní volební stranu koeficientem vyjadřujícím poměr počtu kandidátů volební strany k počtu volených zastupitelů.

Pokud tuto hranici nepřekonají alespoň 2 kandidátní listiny, nebo pokud nebude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popř. celkový počet přidělených mandátů nebude v rámci dané obce větší než 5, snižuje se postupně vždy o 1% až do splnění uvedené podmínky. U obcí, kde byla podána jen jedna kandidátní listina, se k hranici 5% nepřihlíží.

6.2.5 Volební formule

V komunálním volebním systému se volebním stranám přidělují mandáty na základě principu poměrného zastoupení. První komunální volbách v roce 1990 upravoval zákon č. 368/1990 Sb.. Nebyla stanovena žádná hranice omezující vstup strany do skrutinia a pořadí pro přidělení mandátů se určovalo výhradně podle počtu získaných hlasů. Změna nastala v roce 1994. Podle zákona č. 152/1994 Sb. mohou jednotlivé volební strany částečně ovlivňovat výsledné přidělení mandátů podle pořadí kandidátů na kandidátní listině. Přednostně však jsou mandáty přiděleny těm

kandidátům, kteří získají nejméně o 10% více hlasů, než byl průměr hlasů na jednoho kandidáta této strany. To má za následek mezistranickou nerovnost. Často dochází k paradoxu, kdy se kandidát uvedený na prvních místech kandidátní listiny stane zastupitelem, ač obdrží mnohem méně hlasů než náhradníci na nižších pozicích stejné kandidátní listiny nebo jiné strany. Pro přepočítání hlasů na mandáty se využívalo Saint Lagüe metody.

Nyní se postupuje podle zákona č. 491/2001 Sb., který se uplatnil poprvé v komunálních volbách v roce 2002. Pro přepočítání se využívá řady po sobě jdoucích přirozených čísel (1, 2, 3, 4, 5 atd.) tzv. d'Hondtovy metody.

„Pro přidělení mandátů pomocí metody volebního dělitele se při výpočtu vychází z celkového počtu získaných hlasů volební stranou. Vzhledem k tomu, že volební systém používá otevřených kandidátních listin ve spojení s kombinovaným hlasem, má volič až tolik hlasů, kolik činí počet členů voleného zastupitelstva. Pro maximalizaci volebního zisku strany je nezbytné, aby za volební stranu kandidovalo co nejvíce kandidátů. Tento způsob přidělování mandátů diskriminuje nezávislé kandidáty.“¹²

6.2.6 Vyhlášení voleb

Volby do zastupitelstva obcí vyhlašuje prezident republiky, nestanoví-li zákon jinak a to nejpozději 90 dnů před jejich konáním. „Vyhlášení voleb se uveřejňuje ve Sbírce zákonů.“¹³

Volby do zastupitelstev obcí se konají ve dvou dnech. Jsou jimi pátek a sobota. V první den probíhá hlasování od 14:00 hodin do 22:00 hodin a v druhý den od 8:00 hodin do 14:00 hodin. Dodatečné volby, opakované volby, opakované hlasování a nové volby se konají už jen v jednom dni od 7:00 hodin do 22:00 hodin, pokud zákon nestanoví jinak.

¹² ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – LUHANOVÁ, M.: Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia, skriptu ČZU, Praha 2006, s. 121

¹³ zákon č. 491/2001 Sb., §3, (1)

7 Koalice

Pojem koalice můžeme chápat jako uskupení jednotlivých politických subjektů za účelem dosažení určitého společného zájmu, např. získání nějakého významného postu nebo prosazení politického programu. Koalice se mohou dělit na předvolební a povolební. Předvolební koalice vzniká hlavně kvůli vítězství ve volbách, povolební koalice má potom zajistit legislativní většinu v zastupitelstvech a radě.

Koalice dále dělíme na dva druhy exekutivní a legislativní. Legislativní koalice se pevně řídí koaličním programem a podporuje výkonný orgán. Exekutivní koalice bývá zpravidla menší a vzniká a zaniká společně s novou vládou resp. městskou radou.

Koalice můžeme rozdělit na třídy a typy. „Třídy se dělí na koalice minimální vítězné a nadměrné. Minimální vítězná koalice může mít dvě podoby, a to nejmenší počet členů a nejmenší počet mandátů. K této třídě dále řadíme dva typy koalic – minimální vítězné ideově propojené a minimální vítězné ideově nepropojené. K nadměrným koalicím patří typy nadměrně ideově propojené, nadměrně ideově nepropojené, všestranné a široké. Velkou koalici lze přiřadit k oběma třídám.“¹⁴

Velkou koalici je označováno spojení dvou nebo více dominantních politických stran, které jsou ideově protikladné. V široké koalici vystupují téměř všechny politické strany s výjimkou jedné, která stojí v opozici. Koalicí všestrannou pak nazýváme uskupení, kde se vyskytují všechny politické subjekty, které tvoří zastupitelstvo.

¹⁴ BALÍK, S. Politická studie: Radniční koalice po komunálních volbách 2006, [Cit. 10.2. 2009], dostupné na URL: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID= 327>

8 Analýza demografických a sociálně ekonomických charakteristik obce

8.1 Vymezení území

Město Vlašim se nachází v malebné krajině Podblanicka na řece Blanici v mírně kopcovité krajině předhůří Českomoravské vrchoviny v jihovýchodní části Středočeského kraje. Statut města získala Vlašim v roce 1613. Je obcí s rozšířenou působností a v současné době zde žije necelých 13 000 obyvatel.

Jižně ji ohraničuje masiv Malého a Velkého Blaníku. Hranice CHKO Blaník jsou zhruba 6 km od Vlašimi. Výměra města činí 4 145 ha a leží v průměrné nadmořské výšce 365 m. Skládá se ze 7 částí a to Vlašim, Bolina, Bolinka, Domašín, Hrazená Lhota, Nesperská Lhota a Znosim.

8.2 Demografická struktura

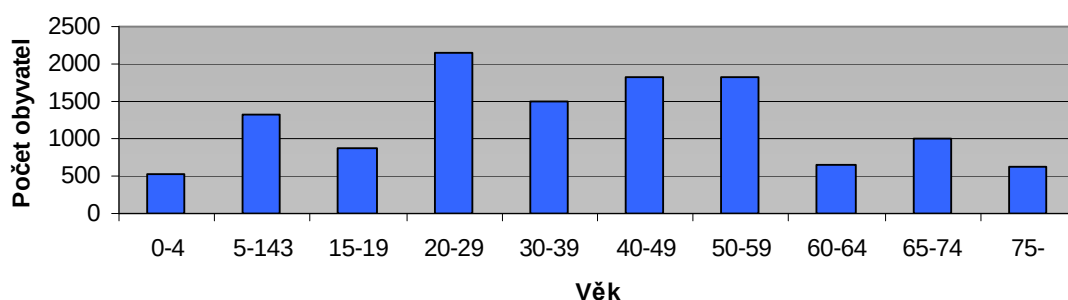
8.2.1 Počet obyvatel

Zatímco na konci 19. století neměla Vlašim ani 5 tisíc obyvatel, o sto let později jich zde žije na 12 tisíc. K největšímu nárůstu došlo ve 40. letech 20. století, kdy sem byla přestěhována firma Sellier & Bellot. Pro ubytování nových dělníků a zaměstnanců továrny vznikaly celé nové čtvrti. V roce 1950 už měla Vlašim zhruba 7 tisíc obyvatel. Následoval další rychlý nárůst a došlo k další výstavbě bytových domů. V roce 1972 se do Vlašimi přestěhovala část obyvatel ze zatopených Dolních Kralovic. Nové tisíciletí spíše přineslo mírný úbytek obyvatel.

8.2.2 Věková struktura

Věková struktura podle údajů z měření lidí, domů a bytů Českým statistickým úřadem v roce 2001 ukazuje, že nejvíce osob se pohybuje v produktivním věku, zejména pak mezi 20 a 29 věkem.

Tab. č 1: Věková struktura

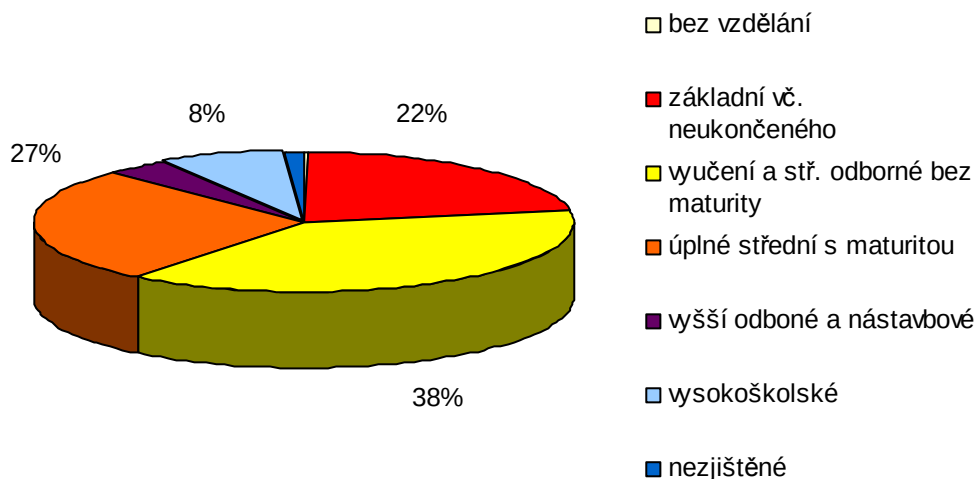

zdroj: www.sldb.cz

8.2.3 Vzdělanostní struktura

Podle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 bylo evidováno 10 424 obyvatel starších 15 let. 38% obyvatel má střední odborné vzdělání bez maturity, 27% úplné střední s maturitou a 22% základní včetně neukončeného. Ve Vlašimi je možné se vyučit v osmi oborech kuchař-číšník, cukrář, automechanik, opravář zemědělských strojů, kovář a podkovář, zemědělec, zedník a krejčí. Dále se zde nacházejí dvě střední školy a jedno gymnázium. Tato struktura by se dala vysvětlit podle statistik úřadu práce. Většina lidí s vysokoškolským vzděláním musí kvůli zaměstnání odejít do větších měst, protože v dané lokalitě pro ně není dostatek odpovídajících pracovních míst. Ve Vlašimi převažuje průmyslové a stavební odvětví, kde se uplatní absolventi středních učilišť a středních škol s maturitou. Nejvýznamnější podnik Sellier & Bellot zaměstnává až 1100 pracovníků, z toho 1000 dělníků často jen se základním vzděláním.

Graf č. 1: Vzdělanostní struktura

zdroj: www.sldb.cz

8.2.4 Národnostní struktura

V sedmdesátých letech do Vlašimi přicházelo v rámci hospodářské pomoci mnoho lidí z různých koutů světa např. Polska, Vietnamu nebo Kuby. Podle sčítání lidí, domů a bytů Českým statistickým úřadem v roce 2001 bylo zjištěno, že k české národnosti se hlásí 11 915 obyvatel, k slovenské 74 obyvatel, romské 40 obyvatel a polské 34 obyvatel. Další obyvatelé Vlašimi pochází například z Ukrajiny, Ruska, Bulharska a dalších zemí. I když počty osob zejména z východní Evropy nejsou rozhodně zanedbatelné, došlo u nich k rychlému začlenění se mezi Čechy. Navíc se nesdružují v žádných komunitách ani spolcích

8.2.4.1 ROMOVÉ

Vlašimští Romové nikdy netvořili uzavřenou společnost. Povětšinou žijí v panelákových domech v centru města, v každém vchodě pak jedna, maximálně dvě rodiny. Možná i proto, že v minulosti nedošlo k vydělování Romů z „bílé“ společnosti jsou dnes mezi romskými a neromskými obyvateli města až na malé výjimky dobré vztahy. Je jen škoda, že romská kultura pomalu upadá. Je poměrně těžké potkat někoho,

kdo by mluvil plynule romsky. Zejména mladá generace neprojevuje o kulturní dědictví zájem. To je možné vysvětlit i tím, že velké množství partnerství a manželství jsou smíšená. Pravděpodobně i proto se k romské národnosti při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 hlásilo jen 40 občanů, i když jich ve Vlašimi žije mnohonásobně více. Také romské zábavy, dříve ve městě pořádané, spojené s fotbalovým utkáním nebo svátkem jsou minulostí. Tradiční hudbu nebo tance je proto možné slyšet a vidět jen na rodinných oslavách nebo svatbách.

8.2.4.2 VIETNAMCI

Vietnamci přijížděli do Vlašimi pracovat a učit se v období komunismu. Pracovali v továrně a ve volném čase si přivydělávali šitím šatů. Jejich práce byla velice kvalitní a jejich služby často vyhledávané. Po revoluci začali podnikat s textilem z dovozu, který prodávali ve stáncích v centru. V současné době již přesídlili do kamenných obchodů a před pár lety také jeden vietnamský podnikatel koupil místní zábavní podnik a otevřel restauraci.

8.2.5 Náboženství

věřící:	4907
nevěřící:	6014
nezjištěno:	1349

8.2.5.1 ŘÍMSKOKATOLICKÁ CÍRKEV A CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

K dominantám města se vedle zámku řadí dva kostely nacházející se na návrší svahu nad řekou. V obou kostelech se kromě bohoslužeb konají pravidelné koncerty vážné hudby a pěveckých sborů. Zejména na koncertu vlašimského smíšeného sboru Dech pod vedením Mgr. Miloše Povolného se tradičně o poslední neděli před Vánoci schází plný kostel Vlašimáků všech generací.

První nepřímá zmínka o kostelu sv. Jiljí je z roku 1239. Stavba byla v 16. století přestavěna do jednoduchého pozdně gotického slohu. Pod faru kostela sv. Jiljí dále spadají kostely v Bolince, Kondraci, Domašíně, Vracovicích a Dubu. Farářem je Dr. Jan Dlouhý. Věřící mají možnost se scházet v různých společenstvích, která se zaměřují na děti nejrozličnějších věků, maminky s dětmi i manžele. Při kostele dále fungují pěvecké sbory. Při sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 se k římskokatolické církvi hlásilo 4 324 občanů.

Kostel Církve československé husitské byl založen v letech 1924-1926 za vedení prvního faráře této církve Ladislava Kopala. Protože představuje velmi zajímavý příklad sakrální architektury první čtvrtiny 20. století, byl v roce 2001 prohlášen za kulturní památku Ministerstvem kultury ČR. V současné době zastává funkci faráře Dr. Zdeněk Krušina. Při sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 se k římskokatolické církvi hlásilo 218 občanů.

K církvi českobratrské evangelické se přihlásilo 76 občanů, náboženskému společenství Svědků Jehovových 10 a pravoslavné církvi 4.

8.3 Sociální a ekonomická charakteristika obce

8.3.1 Zaměstnanost

Okres Benešov patří z hlediska základních demografických ukazatelů k okresům s menší koncentrací obyvatel. Nejvíce obyvatel je zaměstnáno v průmyslu a stavebnictví, především pak ve strojírenství a elektrotechnice. Míra nezaměstnanosti se pohybuje okolo 4%. Konkrétně ve Vlašimi je tento údaj za březen 2009 4,2%.

Podle monitoringu Úřadu práce v Benešově v roce 2007 vychází, že situace nabídky práce je relativně stabilní. Největší podíl volných míst je stabilně v oblasti strojírenství. Naopak je zaznamenán nedostatek řemeslníků ve všech oborech a v současnosti se také zvýšila poptávka po profesích jako jsou servírky, kuchaři, řidiči, prodáváci atd. To ukazuje na jeden z hlavních problémů zaměstnanosti, kdy zůstává i

nadále se prohlubující nesoulad v kvalifikační struktuře mezi nabídkou a poptávkou po práci. V druhé polovině roku mírně vzrostl počet pojištěnců OSVČ, a také počet malých organizací. Velké organizace zůstávají stabilní.

Podnik Sellier & Bellot je nejvýznamnějším vlašimským zaměstnavatelem. Vznikl v roce 1825 a o sto deset let později jej přemístili do Vlašimi. To pro město znamenalo rychlý hospodářský rozvoj a růst. V roce 1937 potom vznikl samostatný okres Vlašim po 24 letech od roku, kdy byla povolena expozitura politického úřadu, která se po vystavení vhodné budovy měla změnit na hejtmanství. Tomu ovšem zabránila první světová válka.

Firma se řadí mezi nejvýznamnější v České republice a z hlediska sortimentu a objemu výroby mezi největší výrobce střeliva pro ruční zbraně na světě. V 1. polovině 20. století činila vojenská munice převážnou část celkového objemu výroby. Po druhé světové válce z důvodu stagnace speciální výroby hledala firma perspektivní program v civilní oblasti. Začalo se s výrobou valivých ložisek a balicích strojů, lovecké a sportovní střelivo, brokové náboje, které se ze 70% dodávaly na export. Společnost vždy vyráběla veškerý sortiment na základě vlastního vývoje a ve vlastním konstrukčním řešení. Firma je majitelem 21 ochranných známek, přihlášených v 75 státech světa.¹⁵

8.3.2 Doprava

ŽELEZNICE

Městem Vlašim je vedena železnice s konečnými zastávkami v Trhovém Štěpánově a Benešově. Provoz mezi Vlašimí a Benešovem byl zahájen 14. prosince 1895. Původně trasa vedla do Dolních Kralovic. Tato obec byla ovšem zatopena kvůli výstavbě přehradní nádrže Želivka.

¹⁵ Historie a současnost podnikání na Benešovsku, Vlašimsku, Voticku a Sázavsku. 1. vyd. Žehušice : Městské knihy, 2003. 231 s., il. ISBN 80-86699-10-2.

AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Městskou hromadnou dopravu ve Vlašimi provozuje dopravce ČSAD Benešov, a.s. Tato společnost spadá do skupiny ICOM transport. Její sídlo i s garážemi se nachází ve Vlašimi v Blanické ulici. Některé autobusy jsou vypravovány i z provozovny nákladní dopravy v Benešově. Provoz MHD je zajišťován jednou dopravní linkou a vyjíždí i do okolních obcí.

ČSAD Benešov také zajišťuje většinu regionální a dálkové autobusové dopravy. Dalšími dopravci jsou například Connex Praha a ICOM transport Jihlava.

8.3.3 Školství

První zmínky o škole ve Vlašimi jsou z roku 1403. O vystavění měšťanky rozhodlo zastupitelstvo v roce 1872. Škola měla po třech třídách pro dívky i chlapce a byla spojena s pětiletou obecnou školou.

Ve Vlašimi se nacházejí tři mateřské školy Velíšská, K Vodárně a Kolonka a dvě základní školy Vorlina a Sídliště ležící na jižním a severním konci města. Před šesti lety byla zrušena škola Tylova v centru. Mezi střední školy ve městě patří gymnázium, obchodní akademie, střední průmyslová škola, střední odborné učiliště a odborné učiliště strojírenské. V školním roce 2003 přibrala střední průmyslová škola a obchodní akademie obor lycea. Obchodní akademie navíc otevřela obor Evropský hospodářský asistent, který je zaměřen na mezinárodní vztahy a je možné ho studovat jen na dvou místech v republice. Dále sem patří střední odborná škola a střední odborné učiliště s 10 tříletými obory a dvěma čtyřletými ukončenými maturitou. V roce 1995 byl založen obor oční optik, nejprve jako 2-leté pomaturitní studium, později 3-leté vyšší odborné studium ukončené absolutoriem. Výuka probíhá částečně i v prostorách Obchodní akademie ve Vlašimi. Speciální výuku jazyků je možné absolvovat na základní škole Sídliště. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a problémy jsou vychováváni v Základní škole Březinská ve Vlašimi.

8.3.4 Zdravotnictví

Takzvaná stará nemocnice byla po obtížných jednáních otevřena až v roce 1955. Měla oddělení chirurgické a ženské, o rok později interní a od roku 1960 i dětské. Město se dočkalo ještě nové nemocnice, otevřené v roce 1965, která vznikla přestavbou budovy okresního národního výboru po zrušení okresu Vlašim. Po revoluci byla nemocnice s ambulantní částí provozována městem. V roce 1998 se vrátila jako detašované pracoviště do svazku Benešovské nemocnice.

Ve Vlašimi se dále nachází poliklinika, kde je dostupná veškerá základní i odborná pomoc a stanoviště rychlé záchranné služby.

8.3.5 Sociální péče

V současné době sociální služby zajišťuje domov důchodců, který byl uveden do provozu v dubnu 1998 v prostorech budovy nové nemocnice. Zřizovatelem je Středočeský kraj. Kapacita domova je 104 klientů.

Pečovatelská služba Benešov pomáhá klientům s péčí o zdraví a domácnost, aby mohli co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí. Ve Vlašimi se stará o 227 klientů.

Dále se zde nachází dva domovy s pečovatelskou službou a to dům v ulici Severní, s počtem bytových jednotek 24 a dům v ulici Jana Masaryka. V roce 2001 došlo právě zde k rozšíření kapacity o další bytové jednotky přestavbou části nemocnice.

Diakonie ČCE otevřela ve Vlašimi Dům na půl cesty pro mladé lidi od 18 do 26 let a Dům pro matky s dětmi. Toto azylové zařízení pečuje o 9 matek s 16 dětmi a dalších 7 mladých lidí, kterým pomáhá v znovuzačlenění do společnosti.

V roce 2008 vznikla ve městě nová občanská poradna pod záštitou občanské organizace Zoe.

8.3.6 Rekreace

Součástí vlašimského zámku je i rozsáhlý park ze 17. století, který knížata z Auersperka přeměnili na romantický krajinářský prvek. Park, ležící uprostřed města, je vhodným místech pro odpočinek a procházku pro místní obyvatele žijící v okolních panelových domech. V dolní části parku u řeky se nachází zimní stadion., který je v zimních měsících zpřístupněn pro veřejnost. Hned vedle jsou tenisové kurty. V areálu sportoviště Na Lukách mohou místní obyvatelé využít koupaliště.

Region Podblanicka se postupně začíná formovat jako turistický region s významnými přírodními a architektonickými památkami. V blízkosti se nachází hora Velký Blaník, která je velmi vyhledávaným výletním místem. Nedaleko se tyčí hora Malého Blaníku se zříceninou starobylé poutní kaple svaté Máří Magdaleny. Dalšími zajímavými místy pro výlet je například zámek Jemniště, Konopiště, Český Šternberk nebo zřícenina hradu Šelembek. Mírně zvlněná krajina je vhodná pro pěší turistiku i cyklistiku.

8.3.7 Životní prostředí

Vlašimsko je krásná krajina protkaná řadou řek, potoků, rybníků, lesů, polí a luk. Severojižní osu Vlašimska tvoří řeka Blanice. Nejcennější mokřadní lokalitou Vlašimska je přírodní rezervace Podlesí. Asi šest kilometru od Vlašimi na jihozápadu se rozkládá CHKO Blaník. Její centrální část tvoří masív Velkého a Malého Blaníku se dvěma přírodními rezervacemi. Významné stromy se zachovaly v zámeckých parcích. Tím největším je vlašimský zámecký park s řadou romantických staveb. Velmi pěkné a zachovalé jsou parky v Načeradci, Jemništi, Odlochovicích a Ratměřicích.

Na celém Podblanicku velmi aktivně působí Český svaz ochránců přírody Vlašim. Naproti zámeckému parku se nachází Podblanické ekocentrum. Jeho činnost je velmi pestrá. Vedle teoretické a praktické ochrany přírody, péče o životní prostředí a ekologické výchovy pravidelně pořádají přednášky, pečují o naučné stezky, provozují stanici pro handicapované živočichy, vydávají regionální publikace a další.

8.3.8 Kultura a historická charakteristika

Vznik Vlašimi není nikde přesně uveden. Má se za to, že vzešla ze slovanského hradiště nad brodem řeky Blanice. Hrad, který tu byl vybudován datuje Slavík podle K. J. Bienenberka k roku 1303, sloužil jako ochrana stezky směřující z Jihlavy do Prahy.

V letech 1443 až 1546, kdy byla Vlašim majetkem rodu Trčků z Lípy byl původní hrad přestavěn na reprezentativní šlechtické sídlo. Trčkové také roce 1523 vystavěli ve Vlašimi gotický kostel sv. Jiljí. K rozvoji města i renesančního zámku došlo za Viléma Vostrovce z Kralovic, který koupil panství v roce 1588. Jako čelní představitel českého stavovského povstání byl však odsouzen v roce 1621 k doživotnímu žaláři a ztrátě statků. Podle pověsti stačil ještě před svým uvězněním ukrýt ve vlašimském zámku ohromný poklad, který ovšem nebyl dodnes objeven.

V průběhu následujících staletí se na vlašimském zámku vystřídaly další významné šlechtické rody. Za všechny zmiňme kupříkladu hrabata z Weissenwolfu, která vybudovala v roce 1704 nedaleko města Loretánskou kapli. V roce 1744 získali vlašimské panství knížata z Auerspergu, v jejichž vlastnictví bylo až od roku 1945. Auerspergové přestavěli zámek v klasicistním duchu a ten tak získal svou dnešní podobu.

Kulturní život je v tomto městě poměrně široce zastoupen. K dispozici jsou zde dvě kina (letní a zimní), kulturní dům Blaník, s divadelním jevištěm a případně tanečním sálem, studio Bílý drak, sály v zámku a ekocentru, kde se konají koncerty a různé přednášky a nedávno zrekonstruovaný dům sourozenců Roškotových, sloužící jako základna pro různé spolky, občanská sdružení a volnočasové aktivity.

Různé akce pořádají i spolky důchodců a hendikepovaných osob.

9 Aktéři politického života ve městě Vlašim

9.1 Volební strany ve městě Vlašim

V roce 2006 ve Vlašimi kandidovalo 8 volebních stran. Jednalo se o 7 stran politických a jedno politické hnutí. Mezi volebními strany působící i na parlamentní úrovni patří Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), Občanská demokratická strana (ODS), Křesťanská a demokratická unie – Česká strana lidová (KDU-ČSL) a Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM).

Dalšími stranami jsou Volba pro město (VPM), SNK – Evropští demokraté (SNK – ED) a Česká strana národně socialistická (ČSNS). Nově v tomto volebním období vzniklo politické hnutí Nestraníci, ve kterém se spojili mladí lidé z ostatních politických stran.

Naopak strany Strana za životní jistoty a Unie svobody – Demokratická unie, které v minulých volbách nezískaly mandát, už v roce 2006 nekandidovaly.

V předchozích letech zde dále existovaly například Strana zelených, Koalice SPR-RSČ, SDČR, Důchodci za životní jistoty a další.

9.1.1 VPM

Tato strana původně vznikla v Hradci Králové a v politickém spektru je spíše středopravého zaměření. Ve Vlašimi poprvé kandidovala v roce 1998. Hlavním smyslem jejího založení bylo sdružení jednotlivých nestraníků, kteří mají zájem podílet se na rozvoji města. Její členové jsou tedy až na jednoho bezpartijní obyvatelé města.

Hned v prvním roce své kandidatury strana zvítězila a získala 5 mandátů, v radě však měla jen jedno zastoupení, když starostou se stal ing. V. Novotný z ODS.

Strana s převahou zvítězila ve volbách r. 2002 a r.2006. Po volbách byl do funkce starosty zvolen Mgr. Luděk Jeništa, leader strany, bývalý ředitel základní školy Sídliště. Členové strany zaujali i většinu v městské radě.

Stranu dále reprezentují např.: trenér stolního tenisu Mgr. Luboš Pěnkava, ředitelka pobočky ČS a.s. ing. Vlasta Kolbabová nebo ředitelka obchodní akademie ing. Jarmila Zábranská.

9.1.2 ČSSD

K obnovení této strany došlo ve Vlašimi po listopadu 1989. Protože má tato strana ve městě dlouhou tradici, i záměr znovuoobnovení se trochu lišil od ostatních mladších stran. V podstatě to měla být alternativa ke KSČM a tehdejšímu Občanskému fóru, které se postupem času začalo rozpadat. V současné době má strana okolo 85 členů. Kromě členů se na kandidátní listině do místního zastupitelstva objevují i nestraníci, kteří mají k této straně názorově blízko a mají zájem se podílet na politickém životě. V průběhu roku se členové scházejí přibližně jednou za tři měsíce a vedením strany, ale pořádají spolu i různé společenské akce.

Přesto se členská základna strany spíše snižuje.

ČSSD v posledních třech volebních obdobích obsadila ve volbách do zastupitelstva obce dvakrát druhé a jednou čtvrté místo. I když v roce 1994 dosáhla z pohledu získaných hlasů nejhoršího výsledku, byla její členka zvolena místostarostkou města. V dalším volebním období pak obsadila dvě místa v radě. Když se ale do vedení města dostala VPM, přešla do opozice. Podle jednoho člena strany se nedá říci, že by ČSSD s prací VPM nebyla spokojená, ovšem má zcela jiné priority, které by ve městě chtěla řešit, např. opravu komunikací, vybudování kanalizace a vodovodu v obci Domašín, investice v oblasti bytové výstavby a řešení otázky zaměstnanosti ve městě. Leadrem této strany je prof. MUDr. Zdeněk Seidl CSc., který kromě činnosti v místní ČSSD, dvakrát kandidoval do senátních voleb, v tomto případě bez úspěchu a v minulém roce, po vítězných volbách do krajských zastupitelstev, se stal náměstkem hejtmana Středočeského kraje v oblasti zdravotnictví. Profesní zastoupení kandidátů ČSSD je různé od ředitelů nejrozumnějších úřadů po zdravotní sestřičku nebo topenáře.

9.1.3 ODS

ODS patří mezi strany s dlouholetou tradicí. A až donedávna vždy vstupovala do koalice s vítěznými stranami. Při posledních volbách se ale dostala do sporu s VPM. Náзорově se tyto dvě strany rozcházejí zejména v rozdělení finančních prostředků města. K odchodu ODS do opozice také přispělo to, že VPM odmítla člena ODS ve funkci místostarosty.

Místní sdružení ODS bylo ustanoveno v červnu 1991. Jejím prvotním cílem byla především podpora reformní myšlenky předsedy ODS a jejich prosazování v praxi i na úrovni místní politiky. Ve volbách 1994 ale skončila až na 4. místě. Největšího úspěchu strana dosáhla v roce 1998, kdy se starostou stal její člen ing. Vladislav Novotný. Leader této strany, Ladislav Jenšík, je také 1. místopředsedou v oblastní radě. Strana má v současné době okolo 30 – 50 členů. Kandidátní listina byla složena v drtivé většině ze stranických příslušníků, převážně podnikatelů. V průběhu volebního období dochází k pravidelným schůzkám, kterých se občas účastní i poslanci nebo senátoři za ODS.

Pan Jenšík přiznává, že na komunální úrovni nemá stranická příslušnost takovou váhu jako na parlamentní. Myslí si, že z velké části rozhodování voličů ovlivňují známé tváře na kandidátní listině, možná se tomu pokusí i v následujících volbách přizpůsobit. Zároveň také nepředpokládá, že by měla ODS v roce 2010 vyhrát, pokusí se ale s vítěznou stranou dojít kompromisu a navázat spolupráci, protože v současné situaci, nemá mnoho šancí se prosadit.

9.1.4 KDU-ČSL

Poprvé tato strana kandidovala v roce 1994. Místní KDU-ČSL má okolo 80 členů. Poměr straníků a nestraníků je vyrovnaný. Členové se pravidelně scházejí na výročních schůzích a pořádají plesy. Stejně jako u ČSSD, i u této strany počet společenských akcí poklesl. Do budoucna křesťanští demokraté plánují pokračovat v čerpání dotací, vytvoření zázemí pro školy, podporu spolků a další práce s lidmi. Ve volbě do zastupitelstva se tato strana umísťuje na 5 až 6 pozici. Vždy se jí podařilo získat alespoň jeden mandát. Asi nejznámější osobou této strany je pan Karel Kroupa,

který byl ke kandidatuře přizván v roce 1998. Už tehdy se dostal do rady města a od roku 2002 zastává funkci místostarosty. KDU-ČSL je věrným spojencem VPM.

9.1.5 KSČM

I když tato strana ještě získává ve volbách poměrně hodně hlasů, její oblíbenost rychle klesá. Roste průměrný věk jejích členů a sympatizantů. Na komunální úrovni už pro mladé lidi není perspektivní. Ze zhruba 3 000 členů před listopadem 1989 se dnes ve Vlašimi a okolí k této straně hlásí necelých 300 osob. Tradice komunistů ale i po tak dlouhé době nevymizely, i když jejich aktivita poklesla. Na Podblanicku se pravidelně každoročně setkávají pod Blaníkem a pořádají různé další neformální akce. Po volbách v roce 1998 měla tato strana v radě jednoho člena, pak se ale přesunula do opozice po boku ČSSD. Případný návrat do vedení města vidí leader Jaroslav Gregor velice skepticky, proto ani nemá do budoucna připraveny nějaké vysoké cíle, komunisté by pouze chtěli svou politiku zaměřit na bytovou problematiku a zaměstnanost.

9.1.6 SNK-ED

Tato strana, původně pod názvem Sdružení nezávislých, se poprvé objevila na místní politické scéně v roce 2002. V té době byl leadrem pan ing. Jan Štícha. Při volbách byl jen průměrně úspěšný. Mandát naopak získal až 13. v pořadí pan Mgr. Miloš Povolný. V roce 2006 se tato strana přejmenovala na SNK – Evropští demokraté a funkci leadra převzal pan Mgr. Povolný. Stejně jako v roce 2002 získala strana dva mandáty a úzce spolupracovala v radě města s VPM a KDU-ČSL. Tyto strany mají většinou společné cíle, i když SNK-ED by se chtěla více specializovat na školství, kulturu a sport. Své členy strana získává osločováním lidí z řad inteligence, kteří mají určité zkušenosti a snahu zapojit se do práce pro město. Strana je aktivní spíše jen v předvolebním období. V té době si také pronajímá tabule před městským úřadem. Ve volebním období se konají schůze v užším kruhu zhruba 5-6 lidí, kteří jsou v radě, výborech a komisích. Z významných členů by bylo dobré zmínit například pana ing.

Pavla Pešouta, jehož dílem je řada projektů pro rozvoj města, nebo pana Pavla Röschela, redaktora časopisu Zpravodaj, který informuje občany o činnosti města.

9.1.7 ČSNS

Vznik této strany se ve Vlašimi datuje už v roce 1918. Příznivci této strany byli z řad živnostníků, dělníků a inteligence. Po listopadu 1989 kandidovala hned v prvních volbách 1990 v koalici s Československou sociální demokracií a Československou stranou zemědělskou. Po koaličním jednání se její člen ing. Volenec stal starostou města. Totéž se stalo i v roce 1994. Za jeho vedení byla ve Vlašimi vybudována potřebná infrastruktura (voda, čistírna odpadních vod, plynofikace a vyřešena skládka). I přes bohatou historii ztratila tato strana v současné době svou viditelnost vlivem nástupu nových perspektivnějších politických uskupení. Ve Vlašimi zůstalo asi osm členů, kteří se příležitostně schází a několik set příznivců. Leadrem se po panu ing. Josefu Volencovi stal pan Oldřich Jahodář. V příštím volebním období už pravděpodobně kandidovat nebude.

9.1.8 Nestraníci

Toto politické hnutí se ve Vlašimi uskupilo až v roce 2006. Iniciátorem vzniku se stal místostarosta Karel Kroupa. Osloveni byli lidé ve věku okolo 30 let s cílem obohatit vlašimské politické spektrum a zapojení této mladé generace do spolupodílení se na spravování města. Jejich program byl velice jednoduchý a občany evidentně nepřesvědčil, že by se tyto mladé tváře skutečně toužily účastnit na vedení města. Hlavní osobností této strany se stal ing. Tomáš Rybníček. Ač už od počátku strana platila za outsidera, na posledním místě neskončila. Ale jejich další účast v nadcházejících volbách není příliš pravděpodobná.

9.2 Volební programy

Na rozdíl od roku 2002, kdy se občané v čtrnáctideníku Zpravodaj mohli z jedné tabulky dozvědět jen informace o výsledku voleb, se v roce 2006 věnovalo volbám více pozornosti. Občané si zde mohli prohlédnout jednotlivé kandidáty a přečíst volební programy volebních stran. V podstatě se všechny strany věnovaly hlavním problémům v jednotlivých oblastech, které je ve městě třeba řešit.

V otázce dopravy se většina stran shodla na demontáži a výstavbě nového tzv. železného mostu spojující Vala a Palackého náměstí, jehož dezolátní stav už dlouhou dobu volá po řešení, výstavbě kruhového objezdu u obchodního řetězce Plus, rekonstrukci silnic a chodníků, výstavbě nových parkovacích míst a pokračování budování obchvatu města směrem na Tábor.

V problematice infrastruktury se nejvíce stran vyjadřovalo k nutnosti vyřešit situaci v Domašíně, kde je třeba vybudovat kanalizaci a vodovod. Odstavce o bydlení zase slibovaly zateplení panelových a dalších bytových domů. VPM zde dále zmiňuje deregulaci nájmu, která by se měla promítnout ve zvýšených investicích do bytového fondu. U bezpečnosti města nastala většinou shoda v rozšíření počtu strážníků Městské policie.

Zaměstnanost je asi jednou z hlavních problematik, které zajímá nezanedbatelné procento denně dojíždějících spoluobčanů do 20 kilometrů vzdáleného Benešova nebo 60 kilometrů vzdálené Prahy. Neboť právě pracovní příležitosti jsou jednou z hlavních podmínek spokojeného života obyvatel a dalšího rozvoje města. Zatímco většina stran psala o přípravě a případném zbudování průmyslové zóny směrem k Pavlovicům a v objektu bývalých kasáren v Bruku, vysvětlila KDU-ČSL situaci zaměstnanosti jako problém, ve kterém hlavní roli hraje nízká nezaměstnanost v této lokalitě, což má za následek nízký zájem větších investorů. Tyto prostory tedy budou sloužit spíše pro podnikatele.

Velká pozornost byla věnována školství, kultuře a sportu. Zejména VPM, ODS a SNK-ED se k novým projektům, řešící přetrvávající problémy, vyjádřila v obsáhlých odstavcích. Ve školství je třeba rozšíření kapacity mateřských škol a oprava budov základních škol, zejména ZŠ-Vorlina. Další investice by měly podpořit jednotlivé vzdělávací projekty. V oblasti sportu je vedle podpory sportovních klubů a organizací

v plánu dostavba zimního stadionu a rekonstrukce areálu Na Lukách. Lepší společenské vyžití občanů pak strany plánují řešit rekonstrukcí budovy kulturního domu Blaník.

Mezi jednotlivými programy uvedenými ve vlašimském měsíčníku Zpravodaj se výrazně vymykala opoziční strana ČSSD. Ta se narozdíl od ostatních stran, které se předháněly v ujištění občanů, co se v nadcházejícím volebním období pokusí změnit, případně co se jim podařilo v minulých čtyřech letech, rozepsala v dvoustranné eseji o zamyšlení nad využíváním finančních zdrojů k realizaci projektů, které ne vždy musí znamenat zlepšení životní úrovně občanů. V podstatě tím pochválila svou práci v opozici. Kritika se zaměřila například na nově zrekonstruovaný dům sourozenců Roškotových, sloužící jako zázemí různých neziskových organizací. Strana poukázala na to, že za stejný finanční obnos by mohly být postaveny nové domy. Další narážky směřovaly na obsazování pozic na městském úřadě, na základě spíše známostí než schopností a na netečnost pracovníků některých úřadů města. Čtenář se pak na závěr dozvěděl, že strana získala podporu v parlamentu a finanční prostředky na zřízení ordinace pro zubní pohotovost, což právě povede k zkvalitnění života občanů. Tento způsob oslovení voličů se nezdál příliš šťastný.¹⁶

¹⁶ Přehled volebních programů, Vlašimský čtrnáctidenník Zpravodaj vydávaný MěÚ Vlašim, č. 8/2006, str. 18 - 25

10 Analýza komunálních voleb pro léta 2002 a 2006

10.1 Volby do zastupitelstva obce v roce 2002

Volební programy z této doby se bohužel nedochovaly, proto o předvolební kampani a slibech voličům není dostatek informací. I ve vlašimském časopisu Zpravodaj nebyla o blížících se volbách jediná zmínka. Pouze následně město informovalo občany o výsledku voleb v krátkém článku a souhrnné tabulce.

Z devíti stran, kandidujících v roce 2002, jich sedm získalo pozice v zastupitelstvu obce, jak ukazuje graf č. 3. Jejich výsledky byly poměrně vyrovnané. První se umístila VPM, následovala ODS, KSČM a ČSSD.

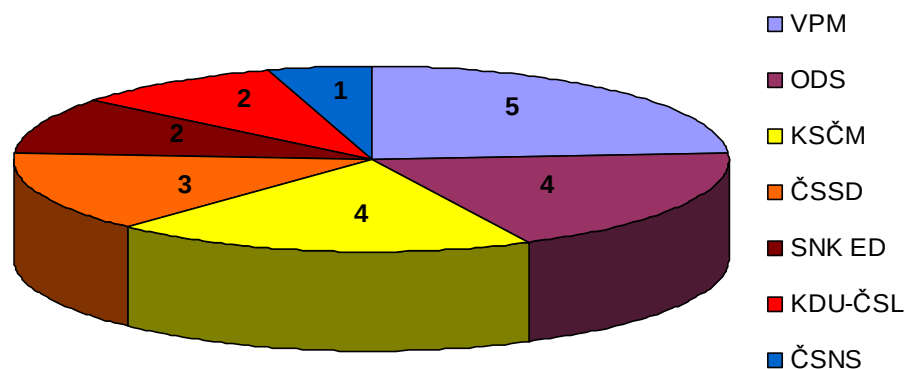
10.1.1 Koalice v roce 2002

Pro získání rozhodující většiny bylo třeba vytvořit koalici. Na spolupráci se dohodlo pět stran a to Volba pro město, KDU-ČSL, ODS, Nezávislí a ČSNS, čímž získali 14 z 21 hlasů. ČSSD a KSČM zůstaly v opozici. Zastupitelstvo si odhlasovalo, že místo starosty obsadí Mgr. Luděk Jeništa z VPM, který v tomto roce kandidoval poprvé. Jelikož o post místostarosty nikdo neprojevoval velký zájem, ujal se této funkce pan Karel Kroupa z KDU-ČSL. Rada města se skládala z koaličních partnerů. Všichni natolik důvěřovali v bezproblémovou spolupráci, že ani nepodepsali původně navrženou koaliční smlouvu. Podle zástupců ODS ale k žádné spolupráci nedošlo, právě naopak. Na svých internetových stránkách¹⁷ si stěžují na minimum společných jednání při řešení důležitých úkolů, a pokud se uskutečnily, neměli zástupci dostatek času k projednání schvalovaného programu. Na nedostatečnou diskuzi si ale nikdo jiný z koaličních partnerů nestěžoval.

ODS se nechala slyšet, že při takovéto ne spolupráci nemá důvod podporovat starostu v následujícím volebním období, a že do koalice pravděpodobně příště vstupovat nebude.

¹⁷Stránky místní strany ODS, [Cit. 15. 2. 2009], dostupné na URL: <http://www.ods-vlasim.cz/>

Graf č. 3: Rozdělení mandátů po komunálních volbách v roce 2002

zdroj: www.volby.cz

10.1.2 Úspěchy městského úřadu v období 2002 – 2006

Hned po volbách a ustanovení výkonného orgánu města se zastupitelé pustili do práce. Velkou výhodou pro město byla možnost čerpání dotací z fondů EU. S pomocí týmu zkušených a houževnatých lidí se pro město podařilo získat řadu prostředků z fondů EU, národních programů, podpor Středočeského kraje a nadací pro rekonstrukci a výstavbu řady objektů. Díky nim se poté mohla vykoupit budova Kulturního domu Blaník do majetku města a provést výstavbu smuteční síně. V oblasti životního prostředí došlo ve dvou etapách k revitalizaci zámeckého parku včetně rekonstrukce starobylých objektů a k obnově části rybníků v majetku města. Pro zlepšení dopravy v centru města byly vystavěny dva kruhové objezdy. Také došlo ke vzniku městské policie, bezpečnost dále zajišťuje nový kamerový systém v centru. V plánu je jeho postupné rozšíření do dalších částí města.

Město se aktivně zapojilo do spolkové činnosti s okolními obcemi založením mikroregionu Podblanicko, jejímž předsedou je právě vlašimský starosta.

Výraznou modernizací prošel i místní čtrnáctideník, později měsíčník Zpravodaj, jejímž prostřednictvím se zlepšila informovanost občanů města. Časopis se také začal distribuovat zdarma. Občanům tak poskytl přehled nejen o kulturních akcích a činnosti vzdělávacích zařízení, jako tomu bylo doposud, ale i o projektech, získaných

prostředcích a jejich postupné realizaci. Vedení města nepodcenilo sílu propagace a v budoucnu se jí to velice vyplatilo. Jako jeden z úspěchů vidí místostarosta Vlašimi fakt, že se podařilo touto cestou navázání spolupráce se spolky a občanskými sdruženími.

10.1.3 Situace před volbami v roce 2006

Zatímco před předchozími volbami se strany nikterak významně neprezentovaly, v tomto roce nabídl Zpravodaj kompletní volební program jednotlivých stran. Kromě toho ale v sloupku pana starosty vyšlo i pár článků, které se podtextem dotýkaly některých stran, které s dosavadním vedením města ne zcela souhlasily. V souvislosti s tím se objevila řada reakcí. ODS využila svých internetových stránek a projevů na veřejných akcích, ČSSD zvolila vysvětlení problému i z druhého úhlu pohledu, prostřednictvím obsáhlé eseje leadera této strany, kterou voliči obdrželi poštou. Zatímco město vydalo speciální číslo časopisu s výčtem všech dosavadních úspěchů v rozvoji města, apeloval prof. Seidl na přemýšlení občanů, zda skutečně tyto aktivity vedly k zkvalitnění životní úrovně. Kritizoval různé investice, které by ČSSD vložila raději do problematiky zaměstnanosti, výstavby bytů a údržby silnic. Dále se jí nelíbil vznik městské policie, která město ročně stojí nemalé částky. Při rozhovoru s představiteli těchto stran ale dále vyplynula mnohem hlubší nevraživost. ČSSD například obvinila vedení města, že si присvojilo práci jednoho z jejich členů, VPM naopak vyvracela nepravdivé informace prof. Seidla o tom, že by si starosta s místostarostou navzájem schvalovali tučné prémie. Ty totiž musí ze zákona odsouhlasit zastupitelstvo, na němž o prémiech nepadlo jediné slovo.

S blížícími se volbami se dokonce začalo proslýchat, že by se ČSSD a ODS měly ještě s komunisty spojit proti dosavadnímu vedení. Pokud by dosáhly přinejmenším stejných výsledků jako v posledních volbách, získaly by většinu a do čela města by pak zvolily své členy.

Ostatní strany se významněji neprosazovaly. K informování svých voličů využily pouličních tabulí.

10.2 Volby do zastupitelstva obce v roce 2006

Ve Vlašimi se volby konaly 20 a 21. 10. 2006 v 13 okrscích. Volební účast dosáhla 45,71%, což v porovnání s dosavadními volbami byl velice dobrý výsledek. Počet kandidátů se mírně změnil. Strany, které při minulých volbách neuspěly a nepřekonal 5% hranici pro postup do skrutinia, už v tomto roce nekandidovaly. Naopak se zde objevilo nové politické hnutí.

Tyto volby předčily veškerá očekávání a vedly k absolutnímu vítězství VPM, což v porovnání s druhou ČSSD bylo o více jak polovinu hlasů. Takže ještě před prvním zasedáním zastupitelstva už bylo dopředu jasné, že u dosavadního vedení města k výraznějším změnám nedojde.

ČSSD při volbách dopadla relativně dobře. S 14,36% si polepšila o dvě příčky a obhájila i své 3 mandáty v zastupitelstvu. Ovšem i pro následující období ztratila svým předvolebním počínáním naději na koaliční spolupráci a tedy i pozice v radě.

ODS skončila v těsném závěsu za ČSSD s 14,21%. Pro ni ovšem výsledek voleb znamenal ztrátu jednoho mandátu.

Nejhůře z těchto voleb vyšla KSČM, která s 10,59% přišla hned o 2 mandáty a propadla se o dvě příčky. Příčinou mohla být jednak nízká předvolební aktivita i to, že strana čerpá pouze z podpory věrných voličů, ale nedaří se jí nalákat nové.

Asi nejtěsnější boj svedla SNK-ED a KDU-ČSL na 5. a 6. pozici. Rozdíl byl necelých 50 hlasů. I když KDU-ČSL měla relativně malé ztráty oproti ostatním stranám v porovnání s předchozími volbami, podařilo se jí obhájit pouze jeden mandát.

Ostatní strany se do zastupitelstva neprobojovaly. Nestraníci získali jen 3,22% a ČSNS pouze 2,10%. To se ovšem dalo předpokládat. Ani jedna z těchto stran nepodala před volbami důkaz, že stojí za podporu. ČSNS navíc ani nebyla schopna naplnit kandidátku.

Z minulých zastupitelů se nikdo své kandidatury nevzdal. Svou pozici ale na úkor VPM obhájilo jen 12 z nich.

Tab. č. 2: Výsledky komunálních voleb z roku 2002 a 2006

Volební strany	2002			2006		
	počet hlasů	(%)	mandáty	počet hlasů	(%)	mandáty
VPM	16099	20,87	5	35435	40,58	10
ODS	13527	17,54	4	12406	14,21	3
KSČM	12198	15,82	4	9249	10,59	2
ČSSD	12024	15,59	3	12538	14,36	3
SNK ED	8043	10,43	2	6542	7,49	2
KDU-ČSL	6776	8,79	2	6495	7,44	1
ČSNS	4052	5,25	1	1834	2,10	0
US-DEU	2643	3,43	0	-	-	-
SzŽJ	1764	2,29	0	-	-	-
Nestraníci	-	-	-	2815	3,22	0

zdroj: www.volby.cz

Přesto že strany ve volbách do zastupitelstev mohou částečně ovlivnit pořadím na kandidátní listině, kdo získá mandát, ve Vlašimi přesáhli všichni nejpreferovanější kandidáti stanovenou hranici, a dostali se tak do zastupitelstva města. Nejpatrnější to bylo u strany ČSSD, kde mandát získali kandidáti s číslem 5 a 6.

Výsledky tedy ukázaly, že obyvatelé Vlašimi jsou s dosavadním složením výkonného orgánu města spokojeni. Drtivé vítězství VPM lze také vysvětlit tím, že mnoho voličů zvolilo jen tuto stranu bez dalších preferenčních hlasů. Veškeré předvolební šarvátky a kritika sociálních a občanských demokratů namířená proti vedení města vyšla naprázdno, naopak spíše VPM posílila. „Negativní kampaně se totiž vyplatí jen tam, kde jsou občané nespokojení. Pokud si ovšem uvědomují práci a dobře odvedené výsledky svých zastupitelů, vyznívá jakákoliv kritika jako zoufalství.“¹⁸

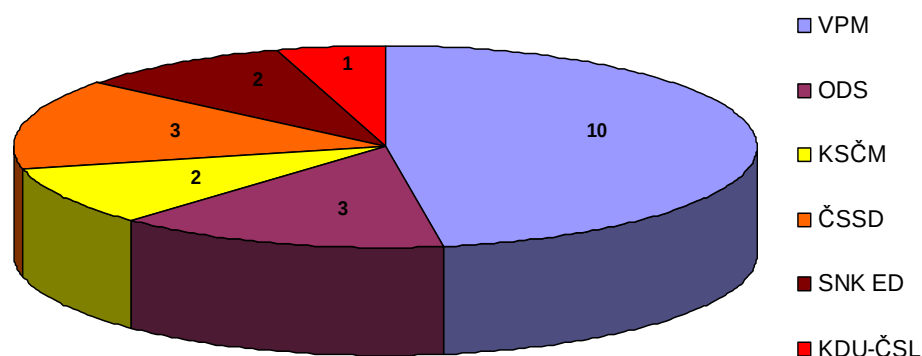
10.2.1 Povolební koalice v roce 2006

Výsledek voleb v tomto roce znamenal, že VPM zůstane i na dále ve vedení města, a že Mgr. Luděk Jeništa a Karel Kroupa obhájí své dosavadní pozice. Zisk mandátů stran VPM a KDU-ČSL by stačil pro získání většiny v zastupitelstvu. VPM ale

¹⁸ citování Mgr. Lud'ka Jeništy, starosty města

do koalice přizvala i SNK-ED a ODS. Občanští demokraté ovšem tuto nabídku odmítli. Vznikla tak kuriózní situace, kdy ve vlašimské opozici spolupracují, tři největší a názorově tak odlišné strany jako ODS, ČSSD a KSČM. Radními se stali kromě starosty a místostarosty další čtyř členové VPM a jeden člen SNK-ED.

Graf č. 4: Rozdělení mandátů po volbách v roce 2006

zdroj: www.volby.cz

10.2.2 Dosavadní výsledky ve volebním období 2006 – 2010

Při porovnání volebního programu vítězné VPM a dosavadní práce lze říci, že stanovené cíle nebyly jen prázdné řeči. V některých oblastech je už nyní splněna převážná část bodů, na jiných bude ještě třeba do budoucna zapracovat. Nezvratitelným faktem zůstává, že město se neustále mění a zkrášluje, ovšem i starosta přiznává, že například bydlení a zaměstnanosti se zatím ve městě nevěnovala přílišná pozornost

V oblasti dopravy došlo k realizaci dvou významných investic. Leden 2008 znamenal pro mnoho obyvatel nadšení, že konečně pomínou zmatky při denním dojíždění do práce a škol. Po zásadní rekonstrukci a modernizaci se otevřelo nádraží, jehož nový kabát za necelých 45 mil. korun byl ze 75% hrazen dotacemi EU. Opravy se týkaly nádražní haly, kde byl vybudován čekací prostor a internetová studovna, a autobusového nádraží. V této době byla také dokončena výstavba kruhového objezdu v centru města a oprava části Riegerovy ulice.

V červnu 2008 došlo k znovu otevření mostu přes řeku Blanici, který se již dlouhá léta nacházel v havarijním stavu a z tohoto důvodu byl uzavřen. Stavba stála zhruba 20 mil. korun a i tady ji z poloviny hradily dotace.

Také v oblasti školství, kultury a sportu přibylo mnoho splněných nebo už realizovaných úkolů. V roce 2007 bylo vybudováno 9 nových hřišť u základních a mateřských škol a na dalších místech bytové zástavby. Tento projekt město financovalo z Norských fondů a stál zhruba 13 mil. korun. Dále se podařilo převzetí areálu zimního stadionu do majetku města, k rekonstrukci zatím nedošlo.

Kromě těchto velkých investic vynaložilo město finanční prostředky i na další opravy a údržby ve městě, např. na parkovací místa u nové polikliniky.

10.3 Vize do budoucna

Volba pro město by v tomto volebním období ještě ráda stihla zrekonstruovat historické centrum, na což dostala z EU dotaci přes 100 mil. korun a přebudovat starou radnici, na prostory pro volnočasové aktivity mládeže. Další velkou investicí bude rekonstrukce ZŠ Vorlina, která započala již minulý rok. Mělo by dojít ke kompletní výměně oken a zateplení budovy. Rekonstrukce se budou ale ve větší či menší míře týkat většiny vzdělávacích zařízení. Městu se také podařilo získat finanční prostředky na další fázi obnovy prvků v zámeckém parku. Další výdaje by měly jít do sportovních areálů a KD Blaník.

Starosta již nepředpokládá, že by jeho strana obhájila tak výrazné vítězství z minulých voleb. Možná i proto, že v letošním roce bude město prodávat zhruba jednu čtvrtinu městských bytů, čímž řadě sociálně slabších rodin a důchodců způsobila nemalé starosti, i když je cena na 40% tržní hodnoty. Starosta přiznává, že nelze vyhovět všem, a doufá, že i nepopulární kroky, jako například zavádění parkovného, budou nakonec přijaty.

Všechny strany se shodují, že je s prací vedení města spokojeno, i když ČSSD a ODS mají jiné názory na rozdělení finančních prostředků, a také by obě strany preferovali jinou posloupnost řešení problémů ve městě.

Podle dosavadní práce, která byla ve městě vykonána, lze usuzovat, že vedení města dává přednost projektům, které jsou zafinancované z různých dotací, možná i na úkor řešení jiných problémů, které nepasují na dotační programy, což právě dlouhá léta kritizuje opozice. Pokud jde o dotace, má Vlašim vynikající tým pracovníků, kteří jsou schopni je pro město získat. V roce 2006 se třinácti tisícová Vlašim, podle průzkumu deníku Aktuálně.cz (hodnocení podle získaných dotací a velikosti města) umístila na prvním místě žebříčku nejúspěšnějších měst v získávání dotací. Otázkou zůstává, jak dlouho bude ještě tato dotační politika trvat, než se kohoutky EU nadobro zavřou. Z tohoto pohledu by asi nebylo příliš rozumné jich nevyužít.

Už od prvních voleb v roce 1990 vítězily v komunálních volbách strany sdružující nezávislé kandidáty. Tento fakt je možné vysvětlit několika způsoby. Nabízí se teorie, že občané jsou všeobecně s politikou nespokojeni a dávají to najevo tím, že raději hlasují pro nestraníky. Spíše jde ale o osobní znalost a sympatie k jednotlivým kandidátům, což není pro obce menší a střední velikosti nic neobvyklého. Mezi nestraníky patří povětšinou ředitelé z významných městských úřadů, kteří jsou známí široké veřejnosti. Ti poté získávají hlasy možná i na úkor kvalitních a schopných, avšak neznámých tváří.

Oblíbenost pana starosty a spokojenost s jeho prací dali občané najevo i v krajských volbách konaných v minulém roce, kdy Starostové pro kraj v čele s Mgr. L. Jenišťou, získali ve Vlašimi nadpoloviční většinu všech hlasů. Lze tedy usuzovat, že VPM má dobře nakročeno i k vítězství ve volbách v roce 2010.

11 Závěr

Tato práce byla zaměřena na komunální politické procesy ve volbách do obecních zastupitelstev v letech 2002 a 2006. V obou těchto volbách zvítězila strana Volba pro město, která v roce 2006 posílila své postavení ve vedení města drtivým vítězstvím nad ostatními stranami a získala 10 z 21 zastupitelských křesel.

Volební kampaně v předchozích letech nebyly příliš výrazné. Lidé se o nadcházejících volbách mohli dozvědět z nástěnek v centru města, různých schůzí a letáků. V posledních volbách ale vlašimská ČSSD převzala způsob negativní kampaně, kterou tato strana uplatňovala i ve volbách do poslanecké sněmovny téhož roku. Svou nespokojenost se spoluprací v zastupitelstvu dávala najevo i ODS. Nakonec se ale jejich kritika minula účinkem a spíše posílila vítěznou VPM.

Volebním chováním se Vlašim přibližuje menším obcím, kde voliči hlasují především podle osobních znalostí a sympatií. I když se v místním politickém spektru nacházejí strany fungující i na parlamentní úrovni s širokým zastoupením a dlouhou historií, volby v minulosti vyhrávaly se znatelným rozdílem strany a sdružení složené z nezávislých kandidátů, především pak významných vlašimských osobností.

Do volebních programů nezasahovaly žádné idey politických stran na parlamentní úrovni, týkaly se hlavně konkrétních problémů ve městě, na kterých se jednotlivé strany vesměs shodly. Vítězná koalice v posledních dvou letech úspěšně pracuje na jejich vyřešení díky finančním prostředkům získávaných z různých programů a dotací z EU.

Oblíbenost starosty a spokojenost s jeho prací dali občané najevo i v krajských volbách konaných v roce 2008, kdy Starostové pro kraj, v čele s Mgr. L. Jeništou získali ve Vlašimi nadpoloviční většinu všech hlasů.

Pokud se vše bude vyvíjet jako doposavad a nedojde k výraznějším změnám, má VPM velkou šanci uspět i v nadcházejících volbách v roce 2010.

12 Seznam literatury

BALÍK, S. (Ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1.

BUBENÍČEK, V.; ČOPÍK, J.; HEJNÝ, P.; KOPŘIVA, R.; NEUMANOVÁ, T. (Eds.) *Obce jako aktéři politického procesu: komunální studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1326-9.

ČMEJREK, J. *Lokální a regionální politické stranictví v ČR*. IN: II. Kongres českých politologů. Praha, 5.-6. září 2003. Eds.: DVOŘÁKOVÁ, V.; HEROUTOVÁ, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

ČMEJREK, J.; BUBENÍČEK, V.; LUHANOVÁ, M. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

HUDÁK, J.; JÜPTNER, P.; SVOBODA, J. (Eds.) *Komunální politické systémy*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2003, ISBN 80-7308-056-7.

JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

OUTLÝ, J. *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti*. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17-44.

POUZAR, J. *Podblanickou minulostí*, 1. vydání. Praha: Vida, 1996.

POUZAR, J. *Podblanickou minulostí*, 2. vydání. Praha: Vida, 2004.

Historie a současnost podnikání na Benešovsku, Vlašimsku, Voticku a Sázavsku. 1. vyd. Žehušice : Městské knihy, 2003. 231 s., il. ISBN 80-86699-10-2.

KOVAŘÍK, V.; PEŠOUT, P. *100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku*. 1. vyd. Vlašim : Český svaz ochránců přírody Vlašim ; Muzeum okresu Benešov, 2000, ISBN 80-86327-08-6.

Internetové stránky

Český statistický úřad
<http://www.czso.cz/>

Volební server ČSÚ
<http://www.volby.cz/>

Město Vlašim

<http://www.mesto-vlasim.cz/>

MS ODS Vlašim

<http://www.ods-vlasim.cz/>

Kraj blanických rytířů

<http://www.blanicti-rytiri.cz/>

Mikroregion Podblanicko

<http://www.podblanicko.com/>

Stránky Úřadu práce v Benešově

http://portal.mpsv.cz/sz/local/bn_info

Statistiky měst v Posázaví

<http://leader.posazavi.com/cz/>

Regionální informační servis

<http://www.risy.cz/>

Politická studie: Radniční koalice po komunálních volbách 2006 od S. Balíka

<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID= 327>

Judikatura

Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích.

Zákon č. 491/2001 Sb. ze dne 6. prosince 2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Ostatní zdroje

Zpravodaj města Vlašimi, měsíčník (6/2006, 7/2006, 8/2006, 1/2008, 5/2008, 6/2008 2/2009).

Volební programy stran ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, hnutí Nezaníci, ODS, SNK-ED a VPM do komunálních voleb 2006 ve Vlašimi.

ŠKORPA, J. *Lokální politický život ve městě Vlašim: případová studie*. Bakalářská práce, Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2007

13 Přílohy

Příloha č. 1

Tabulka: Složení zastupitelstva města Vlašim v letech 2002 - 2006

Funkce	Jméno	Kandidátní listina
Starosta	Jeništa Luděk, Mgr.	VPM
Místostarosta	Kroupa Karel	KDU-ČSL
Radní	Blabol Petr Jahodář Oldřich Jurásková Stanislava, Mgr. Povolný Miloš, Mgr. Novotný Vladislav, Ing.	VPM ČSNS ODS SNK-ED ODS
Členové zastupitelstva	Gregor Jaroslav, RSDr. Jenšík Ladislav Kolandová Marie, Ing. Laskoš Zdeněk Maceška Miroslav, MUDr. Matoušek Miroslav Pazdera Václav Růžička Stanislav, MUDr. Seidl Pavel, MUDr. Seidl Zdeněk, Doc. MUDr. CSc. Setnička Josef, Ing. Sklenář Miroslav, Mgr. Vilitová Marie, Mgr. Zábranská Jarmila, Ing.	KSČM ODS KDU-ČSL KSČM VPM ČSSD SNK-ED KSČM ČSSD ČSSD VPM KSČM ODS VPM

zdroj: www.mesto-vlasim.cz

Příloha č. 2

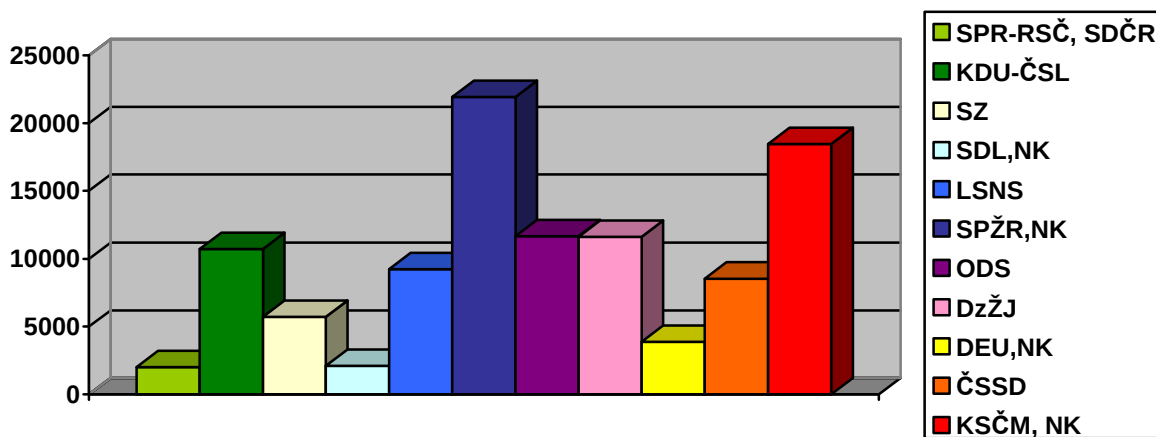
Tabulka: Složení zastupitelstva města Vlašim v letech 2006 – 2010

Funkce	Jméno	Kandidátní listina
Starosta	Jeništa Luděk, Mgr.	VPM
Místostarosta	Kroupa Karel	KDU-ČSL
Radní	Blabol Petr	VPM
	Frajtko Jan, Mudr.	VPM
	Kuklík Milan	VPM
	Musil Bedřich	VPM
	Povolný Miloš, Mgr.	SNK-ED
Členové zastupitelstva	Gregor Jaroslav, RSDr.	KSČM
	Homolková Pavla	ČSSD
	Jenšík Ladislav	ODS
	Jurásková Stanislava, Mgr.	ODS
	Kolbabová Vlasta, Ing.	VPM
	Martínek Petr, PaedDr.	SNK-ED
	Matoušek Miroslav	ČSSD
	Pěkný Karel, MUDr.	VPM
	Pytlíková Markéta	VPM
	Seidl Zdeněk, Prof. MUDr. CSc.	ČSSD
	Sklenář Miroslav, Mgr.	KSČM
	Vlach Rudolf, Ing.	VPM
	Zábranská Jarmila, Ing.	VPM

zdroj: www.mesto-vlasim.cz

Příloha č. 3

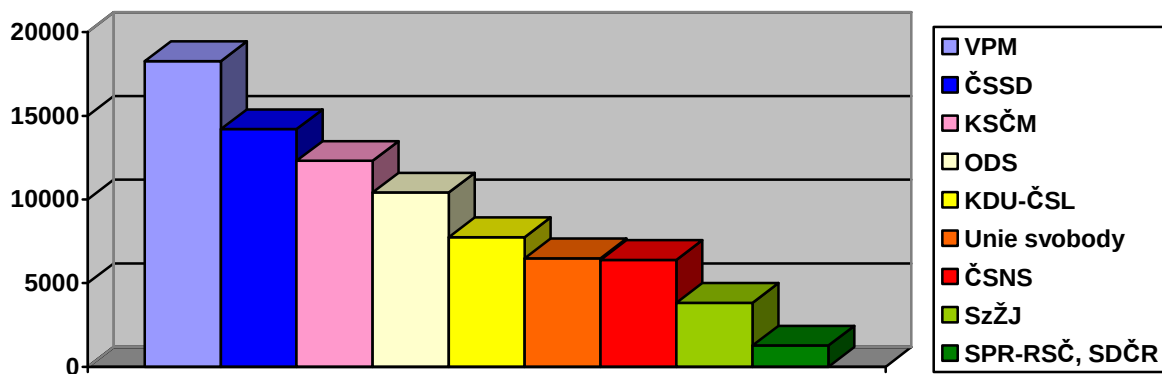
Graf: Výsledky voleb v roce 1994

zdroj: www.volby.cz

Příloha č. 4

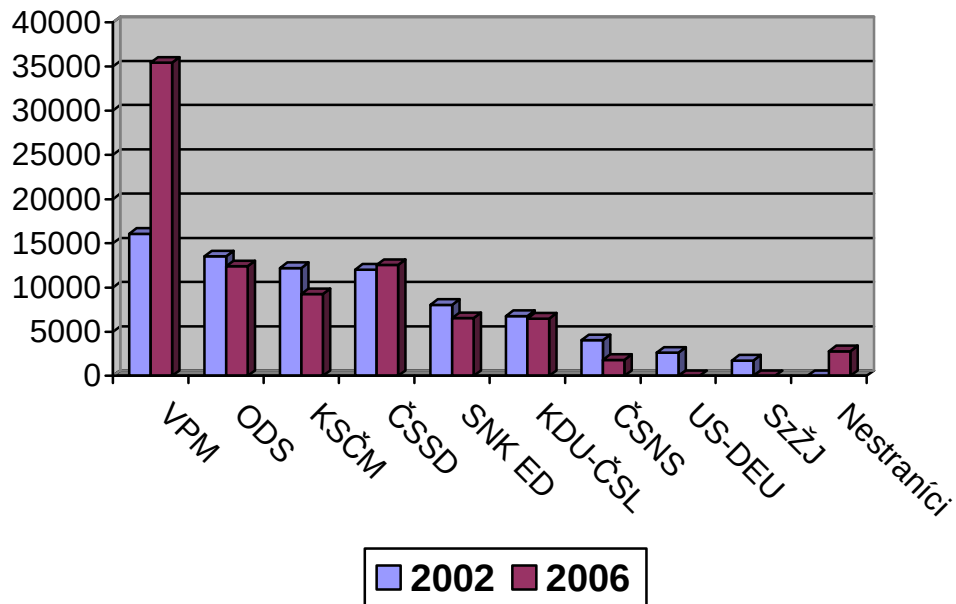
Graf: Výsledky voleb v roce 1998

zdroj: www.volby.cz

Příloha č. 5

Porovnání výsledků voleb do zastupitelstva v letech 2002 a 2006

zdroj: www.volby.cz